

Κ' ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Ρόδος 29 Ιουνίου – 2 Ιουλίου 2017

(Πνευματικό Κέντρο Ι. Ναού Αγίου Γεωργίου Άνω,
οδός Πατριάρχου Αθηναγόρα, Ρόδος)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Πέμπτη 29 Ιουνίου 2017

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Χαρά Κοσεγιάν, Γ. Γραμματέας Σ.Γ.Τ.Δ.
σχολική σύμβουλος φιλολόγων Δωδεκανήσου, λογοτέχνις.

18.30 – 19.00 Υποδοχή Συνέδρων

19.00 – 20.00 Έναρξη – Χαιρετισμοί

20.00 – 20.15 **Κυριάκος – Παντελεήμων Μάγος**, αρχιτέκτων MS

Συνεισηγητές:

1. **Γιώργος Κολλίγρης**, πολιτικός μηχανικός,
2. **Λευτέρης Γλεντής**, μηχανολόγος μηχανικός,
3. **Αντώνης Χαλκιάς**, σκηνογράφος.

- *Μελέτες αποκατάστασης Εθνικού Θεάτρου Ρόδου. Το δυναμικό αποτέλεσμα μιας συλλογικής πρωτοβουλίας.*

20.15 – 20.30 **Κώστας Σκανδαλίδης**, συνταξ. τραπεζικός, συγγραφέας

- *Μια ιστορική προσέγγιση στους συμμαχικούς βομβαρδισμούς της Μεσαιωνικής Πόλης της Ρόδου και τις καταστροφές των μνημείων κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.*

20.30 – 20.45 **Νικόλαος Φρόνας**, ιατρός γαστρεντερολόγος, Πρόεδρος Μουσείου Νεοελληνικής Τέχνης Δήμου Ρόδου

- *Το ιστορικό της δημιουργίας της Δημοτικής Πινακοθήκης Ρόδου*

20.45 – 21.00 **Παναγιώτης Βενέρης**, Διευθυντής Περιβάλλοντος – Χωροταξίας Δωδεκανήσου Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

- *Αστυπάλαια: Νύμφη της Δωδεκανήσου με κυκλαδίτικη φορεσιά.*

21.00 – 21.15 Μουσική παρέμβαση από τον συμπατριώτη μας κιθαρίστα **Στάθη Σκανδαλίδη**

Παρασκευή, 30 Ιουνίου 2017

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Κυριάκος – Παντελεήμων Μάγος,
αρχιτέκτων M.S.

- 09.30 – 09.45 Κωνσταντίνος Φαρμακίδης,** αρχιτέκτων μηχανικός
- Ο πολεοδομικός σχεδιασμός της ιταλικής περιόδου και η αστική ανάπτυξη της πόλης της Ρόδου.
- 09.45 – 10.00 Άγγελος - Ευθύμιος Χατζάτογλου,** φοιτητής Αρχιτεκτονικής
- Προβολή και περιγραφή του ντοκιμαντέρ που υλοποίησα για το Εθνικό Θέατρο της Ρόδου στο πλαίσιο της ερευνητικής μου εργασίας με τίτλο «Η εξερεύνηση ενός μνημείου».
- 10.00 – 10.15 Πάρις Παπαθεοδώρου,** αρχιτέκτων μηχανικός MSC
- Εθνικό Θέατρο ή θέατρο του παραλόγου;
- 10.15 – 10.30 Γιώργος Σκιαδόπουλος,** αρχιτέκτων μηχανικός M.A.
- Ανάδειξη της δωδεκανήσιας αρχιτεκτονικής μέσα από τοπικές δράσεις υπερτοπικής εμβέλειας.
- 10.30 - 10.45 Ιουλία Παπαευτυχίου,** Δρ αρχιτέκτων μηχανικός – εκπαιδευτικός
- Οι παρεμβάσεις αρχιτεκτονικής τοπίου στα ιταλοκρατούμενα Δωδεκάνησα και η προβολή τους στον 21^ο αιώνα.
- 10.45 – 11.00 Μαρία – Χριστίνα Γεωργαλλή,** Δρ αρχιτέκτων
Τα οικιστικά μνημεία της Λίνδου από την θεμελίωσή τους έως σήμερα: Αρχιτεκτονική και πολεοδομία.
- 11.00 – 11.15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Πρόεδρος: Γιώργος Σκιαδόπουλος,
αρχιτέκτων μηχανικός Μ.Α.

- 11.15 – 11.30 Αικατερίνη Μανούσου – Ντέλλα, Δρ αρχιτέκτων**
- Η δημιουργία και εξέλιξη της οχυρωμένης πόλης της Νεραντζιάς στην Κω.
- 11.30 – 11.45 Χρυσούλα Ζουμπά, περιβαλλοντολόγος**
- Κως, 23 Απριλίου 1933, Κυριακή του Θωμά, γιορτή του Αγίου Γεωργίου, 8:05 π.μ.
- 11.45 – 12.00 Αναστάσιος Κουντούρης, φιλόλογος, δρ Ιστορίας της Εκπαίδευσης στο Παν/μιο Αιγαίου**
Συνεισηγητές:
1. **Καλλιόπη Κουντούρη, φιλόλογος, δρ. Ιστορίας της Τέχνης στο Παν/μιο Αιγαίου**
2. **Βαρβάρα Γαλανού, Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου, κάτοχος Μάστερ**
- Αμερικανοί περιηγητές στη μεταπολεμική Ελλάδα: Ο Robert Lax και η Κάλυμνος
- 12.00 – 12.15 Γιώργος Ντέλλας, Δρ. αρχιτέκτων.**
Το χρονικό του ιστορικού κτηρίου «Ακταίον» της Ρόδου.
- 12.15 – 12.30 Νικόλαος Τιάκας, φιλόλογος, τελειόφοιτος Μεταπτυχιακού Λαογραφίας**
- Το κουβούκλιο του Επιταφίου στον Ιερό Ναό Κοίμησης της Θεοτόκου Ιαλυσού (Τριαντών) Ρόδου. Η κατασκευή και οι λειτουργίες που την περιβάλλουν.

12.30 – 13.00 ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Παρασκευή, 30 Ιουνίου 2017
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Γιώργος Κατσαδώρας,
Επίκουρος καθηγητής Λαογραφίας Παν/μίου Αιγαίου

- 18.30 – 18.45** **Αναστασία Ζέζου,** Δρ Παιδικής Λογοτεχνίας, νηπιαγωγός
- Η παραδοσιακή ενδυμασία του Έμπωνα Ρόδου: Διδακτική παρέμβαση στο νηπιαγωγείο.
- 18.45 – 19.00** **Νικολός Φαρμακίδης,** πολιτικός μηχανικός
- Βενέδικτος Ρώσος, ο «σπαχής» της Σύμης (1764-1840).
- 19.00 – 19.15** **Βασίλης Γεργατσούλης,** δρ Λαογραφίας Πανεπιστημίου Αθηνών
- Το φερμάνι της Καθαροδεντέρας του 1929 του Λάμπρου Σταματιάδη.

Πρόεδρος: Νίκος Φαρμακίδης,
πολιτικός μηχανικός

- 19.15 – 19.30** **Γιώργος Κατσαδώρας,** Επ. καθηγητής Λαογραφίας Παν/μίου Αιγαίου
Συνεισηγητής: **Χρήστος Θεολόγος,** υποψ. Διδάκτωρ Παν/μίου Αιγαίου
- Εθιμικές αναπαραστάσεις: Το πασχαλιάτικο έθιμο «Βούρνες» στο χωριό Άγιος Ισίδωρος της Ρόδου.
- 19.30 – 19.45** **Μανώλης Κασσώτης,** μαθηματικός – συγγραφέας
- Από την Σύμη στην Ερυθρά Θάλασσα αναζητώντας μαργαριτάρια
- 19.45 – 20.00** **Δέσποινα Νικόλη,** ιστορικός
- Η σημασία της συνεισφοράς των εμπόρων σφουγγαριού στην πρόοδο της Σύμης.

20.00 – 20.15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Μανώλη Γ. Κασσώτη – Χάρη Μ. Κουτελάκη
«Τα ντοκουμέντα μιλούν για την Κάρπαθο στα χρόνια του Πολέμου».
Παρουσίαση: Μανώλης Μακρής

Σάββατο, 1 Ιουλίου 2017

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Φανή Σέρογλου,
αρχαιολόγος

- 09.30 – 09.45 Ευαγγελία Δημητρίου,** μεταπτυχιακή φοιτήτρια κλασικής Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης
- Επιτύμβιες στήλες από τον χώρο της υστεροαρχαϊκής και πρώιμης κλασικής Δωδεκανήσου. Συμβολή στη μελέτη των κοινωνικών προτύπων.
- 09.45 – 10.00 Αρχοντούλα Σκανδαλίδη,** φιλόλογος
- Γνήτες: Οι πρώτοι γνήσιοι Ρόδιοι. Γλωσσολογική και μυθολογική προσέγγιση.
- 10.00 – 10.15 Ευαγγελία Δήμα,** αρχαιολόγος
Συνεισηγήτρια: **Ελένη Τσακανίκα,** αρχαιολόγος
- Ροδίων θεατρικά: προσωπεία και ειδώλια ηθοποιών,
- 10.15 – 10.30 Βασιλική Μαχαίρα,** αρχαιολόγος, Κέντρο Ερεύνες της Αρχαιότητας της Ακαδημίας Αθηνών
- Ελληνική πλαστική στο Αιγαίο: Ρόδος και Δήλος, πόλοι δημιουργίας και διάδοσης.
- 10.30 – 10.45 Ιωάννης Μπαρδάνης,** υποψήφιος διδάκτωρ αρχαιολογίας στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου.
- Ο R. U. Inglieri και η συμβολή του στη δημιουργία του αρχαιολογικού χάρτη της Ρόδου.
- 10.45 – 11.00 Νίκος Χριστοδουλίδης,** αρχαιολόγος
- Περίτεχνα αρχιτεκτονικά μέλη από ταφικό μνημείο της ροδιακής νεκρόπολης
- 11.00 – 11.15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Πρόεδρος: Νίκος Χριστοδουλίδης,
αρχαιολόγος

11.15 – 11.30 Βασιλική Ελευθερίου, Αρχιτέκτων μηχανικός ΥΠΠΟΑ, Διευθύντρια Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης
- Το πρόγραμμα της απόδοσης μορφολογικών στοιχείων νέων αρχιτεκτονικών μελών κατά τις επεμβάσεις σε αρχαία μνημεία.

11.30 – 11.45 Sabine Neumann, αρχαιολόγος
- *The grottoes on the acropolis of Rhodes* (Τα σπήλαια στην ακρόπολη της Ρόδου)

11.45 – 12.00 Μανόλης Στεφανάκης, αναπληρωτής καθηγητής Παν/μίου Αιγαίου
Συνεισηγητές: 1. **Φανή Σέρογλου,** αρχαιολόγος
2. **Χαρίκλεια Παλαμιδά:** αρχαιολόγος
- Ο ήλιος των Ροδίων. Η διάχυση ενός εικονογραφικού τύπου στην Μεσόγειο μέσα από την νομισματική κυκλοφορία και τους εμπορικούς αμφορείς.

12.00 – 12.15 Δημήτρης Σφακιανάκης, αρχαιολόγος
Συνεισηγήτρια: **Φανή Σέρογλου,** αρχαιολόγος
- Στο δίχτυ της Αράχνης II: ο νησιωτικός μικρόκοσμος των Δωδεκανήσων ως κομβικός χώρος ενός μυθικού σκηηνικού.

12.15 – 12.30 Αναστασία Δρελιώση – Ηρακλείδου, αρχαιολόγος
- Από τη ροδιακή νεκρόπολη: τόποι ταφής, χώροι συγκεντρώσεων και τελετών, αποθέσεις απορριμμάτων.

12.30 – 12.45 Στέλλα Παλαιολόγου, αρχαιολόγος
- Αρχαιοκαπηλία και παράνομη διακίνηση αρχαιοτήτων στη Δωδεκάνησο

12.45 – 13.15 ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σάββατο 1^η Ιουλίου 2017
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Κώστας Ιωάννου,
εκπαιδευτικός, Πρόεδρος Πνευματικού Ομίλου Κώων «Ο Φιλητάς»

- 18.30 – 18.45 Κωνσταντίνος Φάκκας**, υποψ. διδάκτορας Αρχαίας Ιστορίας (ΕΚΠΑ)
- Ο Τιβέριος στη Ρόδο. Η οκταετής εξορία του μελλοντικού αυτοκράτορα της Ρώμης στο νησί, όπως προκύπτει από τις γραμματειακές πηγές.
- 18.45 – 19.00 Μαρία Μιχαλάκη – Κόλλια**, αρχαιολόγος
Χωροταξικός σχεδιασμός στην αρχαία πόλη της Ρόδου και προτάσεις για σύγχρονες παρεμβάσεις.
- 19.00 – 19.15 Χαρά Κοσεγιάν**, σχολική σύμβουλος φιλολόγων Δωδεκανήσου – λογοτέχνις.
- Περιδιάβαση στο ποιητικό έργο του Δημήτρη Τσαλουμά.
- 19.15 – 19.30 Ιωάννης Βολανάκης**, δρ αρχαιολόγος, Έφορος Αρχαιοτήτων Ε.Τ.
- Κνίδος: Μια πόλη της Ροδιακής Περαίας. Τα παλαιοχριστιανικά μνημεία αυτής.
- 19.30 – 19.45 Παναγιώτα Ψαρρή**, αρχαιολόγος
- Ιστορικά διατηρητέα μνημεία με χρήση κατοικίας στη μεσαιωνική πόλη της Ρόδου.
- 19.45 – 20.00 Σταύρος Παπαδόπουλος**, δάσκαλος, διευθυντής 1^{ου} Δ.Σ. Ιαλυσού, Δρ Ιστορίας της Εκπαίδευσης.
- Τα Καθολικά Σχολεία στην πόλη της Ρόδου 1880-1930.

20.00 – 20.15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Πρόεδρος: Σταύρος Παπαδόπουλος,
δάσκαλος, διευθυντής 1^{ου} Δ.Σ. Ιαλυσού, Δρ Ιστορίας της Εκπαίδευσης.

- 20.15 – 20.30 Θεοδόσης Διακογιάννης,** συγγραφέας -ποιητής
- *Απόκρυφες διεργασίες του Τάγματος των Ιωαννιτών Ιπποτών για την απόκτηση ορισμένων ελληνικών νησιών κατά την επανάσταση του Γένους το 1821.*
- 20.30 – 20.45 Χάρης Κουτελάκης,** Δρ Αρχαιολογίας – Ιστορικός
- *Σχέσεις Δωδεκανήσου και Κυκλάδων: Η περίπτωση της Τήνου και Σύρου από τα χρόνια της Φραγκοκρατίας μέχρι τον 18^ο αιώνα.*
- 20.45 – 21.00 Νίκος Κωνσταντινίδης,** οικονομολόγος, κοινωνιολόγος, συγγραφέας
- *Καπετάν Μιχάλης Κόρακας, ο μεγάλος οπλαρχηγός της Κρήτης. Οι δεσμοί του με την Κάρπαθο και την Κάσο.*
- 21.00 – 21.15 Κώστας Ιωάννου,** εκπαιδευτικός,
- *Η Επίσημη Γνώση που διδασκόταν στα σχολεία της Κω στην Ιταλοκρατία μέσα από το Διδακτικό Υλικό, ο ρόλος των κατ'οίκον εργασιών. Σχολική χρονιά 1938-1939.*
- 21.15 – 21.30 Τίτσα Πιπίνου,** συγγραφέας
- *Ατμόπλοιο SS Oriá, έτος 1944. Μια από τις μεγαλύτερες ναυτικές τραγωδίες με θύματα πάνω από 4.000 Ιταλούς αιχμαλώτους, που μεταφέρονταν από τη Ρόδο.*
- 21.30 – 21.45 Μαργαρίτα Ιωάννου,** φιλόλογος, Δρ Νεοελληνικής Φιλολογίας
- *«Καλῶς πλεονάσας τό τάλαντον, δωρεάν τοῖς βουλομένοις μεταδιδούς τῆς αὐτοῦ σοφίας τε καί παιδεύσεως τοῖς κατά Πάτμον φοιτήσασιν». Η θεματογραφία του διδασκάλου Γεράσιμου Βυζάντιου (†1740) σε αθηναϊκούς κώδικες.*

Κυριακή, 2 Ιουλίου 2017

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Χρυσούλα Ζουμπά, περιβαλλοντολόγος

10.30 – 10.45 Μαρία Παπανικολάου, ιστορικός, κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία.

- *Η ίδρυση και οργάνωση του Ιστορικού Αρχείου Δωδεκανήσου (ΙΑΔ) την περίοδο 1947-1967.*

10.45 – 11.00 Στυλιανός Χριστοφυλάκης, αρχιτέκτων - εικαστικός

- *Πανορμίτης Κουμινός και Κώστας Κουμινός. Οι θρυλικοί Δρύδες του Αιγαίου. Οι εξάγγελοι μιας ακόμα ανυπότακτης μνήμης.*

11.00 – 11.15 Μαρία Ζαΐρη, φιλόλογος, πρώην Πρόεδρος Αναγνωστηρίου Καλύμνου «Αι Μούσαι».

- *Νέα στοιχεία από τα γεγονότα του 1935 (5, 6, 7 Απριλίου) στην Κάλυμνο. Πετροπόλεμος – θάνατος Καζώνη.*

11.15 – 11.30 Ναθαναήλ Διακοπαναγιώτης, μητροπολίτης Κώου και Νισύρου

- *Ο κώδικας που περιέχει τα στιχηρά του μητροπολίτου Ρόδου Μητροφάνους για την οσία Μελώ.*

11.30 – 11.45 Μηνάς Δασκαλάκης, συντ. πλοίαρχος Εμπορ. Ναυτικού

- *Η πειρατεία στην Ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο από την αρχαιότητα μέχρι το 1835 και η εμπλοκή της Κάσου στην πειρατεία.*

11.45 – 12.00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Πρόεδρος: Νίκος Κωνσταντινίδης,
οικονομολόγος, κοινωνιολόγος, συγγραφέας

- 12.00 – 12.15 Μιλτιάδης Λογοθέτης,** Δρ οικονομολόγος – συγγραφέας
- *Παρουσίες Δωδεκανησίων στην Ερμούπολη της Σύρου κατά τα μετεπαναστατικά χρόνια.*
- 12.15 – 12.30 Μάνος Αναστασιάδης,** Ζωγράφος, δρ. Παν/μίου Αιγαίου
- *Εικαστική έκφραση με αντικείμενο το χαρακτήρα των νησιών του Αιγαίου: Το παράδειγμα της Σαντορίνης σε αναφορά με άλλα νησιά, όπως η Ρόδος και η Κάρπαθος.*
- 12.30 – 12.45 Μανόλης Μακρής,** συγγραφέας, πρόεδρος Σ.Γ.Τ.Δ.
- *Η ιστορική έρευνα στα αλύτρωτα Δωδεκάνησα*
- 12.45 – 13.00** Δωδεκανησιακά μουσικά μοτίβα από την ορχήστρα του Στάθη Μανούσου «Οι μενεξέδες».